

Школска 2016/2017. година

Окружно (градско) такмичење ученика средњих школа
из српског језика и језичке културе

3. разред

Шифра: _____

Поени

Прочитај следећи одломак из романа *Травничка хроника* Иве Андрића и испуни захтеве 1–16 (реченице су, ради лакшег сналажења, нумерисане):

(1) У башти те кафанице, под самом стеном, у подножју брега, има једно одвојено, хладовито и мало узвишено место, где расте стара липа. (2) Око те липе и између стења и бусења уклопљене су ниске клупе неправилна облика [...].

(3) И данас ту седи десетак бегова, иако је дан већ облачан и јавља се ветар који у ово доба доноси кишу. [...] (4) Седећи на својим местима, бегови тихо разговарају; већина их замишљено прати игру сунца и облака и зловољно кашљуца.

1.	У 1. реченици подвуци именичке синтагме које се састоје од главне речи и једног конгруентног атрибута.	
2.	Из 1. реченице препиши падежне атрибуте: _____.	
3.	Напиши које су лексеме употребљене у следећем примеру: У башти те кафанице расте стара липа. _____.	
4.	Именица <i>кафаница</i> је деминутив, а суфикс <i>-ица</i> којим је изведена припада врсти суфикса који се називају суфикси _____ (допуни).	
5.	Напиши колико атрибута има именица <i>клуба</i> из 2. реченице: _____.	
6.	Именице <i>стење</i> и <i>бусење</i> стоје у следећем односу према именицама <i>стена</i> и <i>бусен</i> : а) то су њихови облици множине; б) то су збирне именице од њих изведене; в) то су и збирне именице и облици њихове суплетивне множине. Заокружи слово испред тачног одговора.	
7.	Одреди у ком облику стоји придев <i>неправилан</i> у 2. реченици: а) падеж: _____; б) род: _____; в) придевски вид: _____.	
8.	Напиши у ком глаголском облику стоји глагол <i>уклопити</i> из 2. реченице: _____.	
9.	Препиши из прве две реченице предлоге: _____.	
10.	Напиши колико зависних реченица има у 3. комуникативној реченици: _____.	
11.	Подвуци у следећем примеру помоћне (граматичке) речи: И данас у башти седи десетак бегова, иако дува ветар.	

12.	Синтагме као што су <i>десет бегова, десетак бегова, много бегова</i> називају се _____ синтагме (допуни).	
13.	Напиши како гласи мотивна реч за реч <i>облачан</i> : _____.	
14.	Синтаксичка јединица <i>седећи на својим местима</i> назива се: а) независна предикатска реченица; б) зависна предикатска реченица; в) глаголска синтагма; г) именичка синтагма. Заокружи слово испред тачног одговора.	
15.	У 4. реченици употребљена је именица <i>облак</i> , али није сасвим јасно у ком броју стоји. Ту недоумицу отклонио би правописни знак који се назива _____ (допуни).	
16.	Из прве две реченице текста препиши придевску синтагму: _____.	
17.	Исправи мало слово у велико тамо где је то потребно: Познато је да је првом српском устанку претходила сеча кнезова – догађај у којем су дахије погубиле истакнуте србе.	
18.	<i>Ако кажемо</i> Колико злата она носи на себи! <i>и притом под златом подразумевамо накит од злата, послужили смо се</i> значењским механизмом који се назива _____ (допуни).	
19.	Замени подвучени англицизам домаћом речју: <u>Хумани</u> геном је углавном познат. _____	
20.	Лифт који превози скијаше зове се _____ (допуни).	

Срећан рад!

Прегледао: _____

Укупно поена: _____

Школска 2016/2017. година

Окружно (градско) такмичење ученика средњих школа
из српског језика и језичке културе

3. разред

Решења

1. *те кафанице, самом стеном, стара липа*
2. *те кафанице, брега*
3. *у, башта, тај, кафаница, расти, стар, липа*
4. *субјективне оцене*
5. *два*
6. *б)*
7. *а) генитив, б) мушки, в) неодређени*
8. *перфекту (пасива)*
9. *у, под, око, између (признаје се и поновљено у)*
10. *три (3)*
11. *и, у, иако*
12. *партитивне*
13. *облак*
14. *в)*
15. *угласти знак дужине (генитивни знак)*
16. *мало узвишено*
17. *Првом српском устанку, Сеча кнезова, Србе*
18. *метонимија*
19. *људски / човеков / човечји*
20. *ски-лифт*